

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра спеціальної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Кузнецова О. А.

28 серпня 2020 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛОГОПЕДИЧНИЙ ПРАКТИКУМ

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 016 Спеціальна освіта

016.01 Логопедія

Освітньо-професійна програма Логопедія. Спеціальна психологія

Миколаїв – 2020

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної освіти Савінова Наталія Володимирівна.

РЕЦЕНЗЕНТ: Пахомова Н.Г. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної освіти і соціальної роботи Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка

Програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної освіти

Протокол від «26» серпня 2020 року №1

Завідувач кафедри спеціальної освіти

 Савінова Н. В.

Програму погоджено з гарантом ОП (Логопедія. Спеціальна психологія)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогіки та психології

Протокол від «26» серпня 2020 року №1

Голова навчально-методичної комісії

 Чугуєва І.С.

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол «28» серпня 2020 року №11

Голова навчально-методичної комісії університету

 Кузнецова О.А.

Анотація. Програма включає зміст, структуру і компоненти професійної діяльності логопеда, професіограму вчителя-логопеда, зміст, етапи та рівні становлення професійної компетентності викладача з логопедії. Під час вивчення дисципліни студенти удосконалюють знання у галузі теорії та практики логопедичної науки, уявлень про логопедію як навчальну дисципліну; сформують знання про критерії вибору основних технологій викладання логопедії в освітніх закладах I-II та III-IV рівнів акредитації; сформують готовність до застосування у практиці викладання логопедії у ЗВО ефективних методів педагогічного впливу на студентів.

Ключові слова: компетентнісний підхід, загальні і фахові компетентності, вчитель-логопед, інклюзивна освіта, діти з порушеннями психофізичного розвитку

Abstract. The program includes the content, structure and components of the professional activity of a speech therapist, the professional profile of a teacher-speech therapist, the content, stages and levels of professional competence of a teacher of speech therapy. While studying the discipline, students will improve their knowledge in the field of theory and practice of speech therapy, ideas about speech therapy as a discipline; they will form knowledge about the criteria for choosing the main technologies of teaching speech therapy in educational institutions of I-II and III-IV levels of accreditation; they will form readiness to apply effective methods of pedagogical influence on students in the practice of teaching speech therapy in higher education institutions.

Keywords: competence approach, general and professional competence, teacher-speech therapist, inclusive education, children with psychophysical development disorders.

ВСТУП.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Логопедичний практикум» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 016 «Спеціальна освіта» за освітньо-професійною програмою «Логопедія. Спеціальна психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: психічний розвиток у несприятливих умовах, тобто розвиток на фоні первинного мовленнєвого дефекту.

Міждисциплінарні зв'язки: корекційна педагогіка з основами спеціальної дидактики, спеціальна психологія та психодіагностика, логопсихологія, методи відбору дітей з особливими освітніми потребами у спеціальні освітні заклади.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1. 1. Мета полягає у засвоєнні методології та методів спеціального підходу до педагогічних фактів і явищ, оволодіння фактичним матеріалом, донесення відомостей про своєрідність розвитку мовлення у дітей, про специфіку їх навчання та виховання, формування вміння характеризувати основні напрямки корекційної роботи з означеною категорією дітей.

1. 2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є

- удосконалювати знання магістрантів у галузі теорії та практики логопедичної науки, уявлень про логопедію як навчальну дисципліну;
- сформулювати знання про критерії вибору основних технологій викладання логопедії в освітніх закладах I-II та III-IV рівнів акредитації;
- забезпечити готовність до застосування у практиці викладання логопедії у ЗВО ефективних методів педагогічного впливу на студентів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати отримані знання в галузі спеціальної та інклюзивної освіти при вирішенні навчально-виховних та науково-методичних завдань з врахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей учнів, соціально-психологічних особливостей учнівських груп та конкретних психолого-педагогічних ситуацій.

ПРН 2. Організувати і проводити психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку;

ПРН 3. Вирішувати питання, пов'язані з комплектуванням та організацією діяльності спеціальних навчально-виховних закладів, здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, інтелекту, зору, слуху, опорно-рухових функцій і проводити з ними корекційно-педагогічну роботу на основі диференційованого та індивідуального підходу.

ПРН 6. Організувати колектив дітей з порушеннями психофізичного розвитку та інтегрованого колективу; здійснювати педагогічний супровід дітей з особливостями психофізичного розвитку в ролі асистента вчителя інклюзивного класу.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Особистісні:

ЗК-1.7. Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє ефективності корекційно-реабілітаційного процесу, розвитку й саморозвитку особи порушеннями психофізичного розвитку, творчому підході до корекційно-реабілітаційного навчально-виховного процесу в спеціальних і загальноосвітніх закладах. Здатність оцінювати результати корекційно-педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності корекційного процесу в закладах Міністерства освіти і науки, Міністерства охорони здоров'я і Міністерства праці та соціальної політики; здатність до корекційно-педагогічної і навчально-реабілітаційної рефлексії

ЗК-3.1. Комунікативна компетентність. Здатність спілкуватися державною мовою та володіння необхідним лексичним мінімумом іноземних мов в межах потреби своєї професійної діяльності. Знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації різними мовами; вміння постійно

збагачувати власне мовлення, налагоджувати професійну і педагогічну комунікацію, застосовувати інформаційно-комунікативні технології.

ЗК-3.2. Дослідницько-праксеологічна компетентність. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Знання основних методів наукового пошуку; вміння узагальнювати отримані результати, обробляти та аналізувати інформації з різних джерел, оформлювати і презентувати результати наукової діяльності відповідно вимог в процесі корекційно-педагогічної діяльності.

ЗК-3.4. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій, невербальних засобів комунікації з урахуванням психофізичного порушення дитини для розв'язання корекційних і комунікативно- мовленнєвих задач у професійній діяльності фахівця-дефектолога, вихователя, асистента вчителя й у повсякденному житті.

II. Фахові:

ФК.-1 Теоретико-методологічна. Здатність до застосування знань провідних гуманістичних теорій, концепцій, вчень щодо виховання і навчання осіб з обмеженими психофізичними можливостями; здатність відстоювати власні корекційно-педагогічні, навчально-реабілітаційні переконання, дотримуватись їх у житті та професійній діяльності).

ФК.-3 Комунікативно-педагогічна. Здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації; вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації у професійних цілях, продумано й виважено будувати процес корекційно-педагогічного спілкування; здатність налагоджувати продуктивну професійно-корекційну і навчально-реабілітаційну взаємодію, суб'єкт-суб'єктну комунікацію.

ФК.-4 Проектувальна. Здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійно-корекційної діяльності; вміння здійснювати поточне планування, визначати умови його практичної реалізації, вміння планувати, організовувати і результативно здійснювати корекційно-педагогічний процес у загальноосвітніх та спеціальних закладах освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного та шкільного віку.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1: Недоліки формування словника у дітей.

Тема 2: Етапи формування мовлення при його недорозвитку.

Тема 3: Особливості мовленнєвої корекції діте з ТПМ

Тема 4: Особливості психофізичної корекції діте з ТПМ.

Тема 5: Особливості формування зв'язного мовлення у дошкільників з ТПМ

Тема 6: Форми корекційного логопедичного впливу для дітей з ТПМ

Тема 7: Особливості та різновиди методик проведення логокорекційних занять.

3. Рекомендована література

База

1. Логопедія. Підручник / За ред. М.Н. Шеремет. – К.: «Слово», 2015. – 672 с
2. Алієва І. А. Профілактика та корекція фонетико-фонематичного недорозвинення мовлення в учнів допоміжної школи. Таврійський вісник освіти. 2015. № 3 (51). С. 137–145. URL: file:///C:/Users/ОКСАНА/Downloads/Tvo_2015_3_26.pdf (дата звернення: 10.08.2018).
3. Аналіз стану роботи з мовленнєвого виховання дошкільників. Інтерактивні технології розвитку мовлення. Комунальний заклад Навчально-виховне об'єднання № 33 «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів, дошкільний навчальний заклад Кіровоградської міської ради Кіровоградської області: веб-сайт. URL: <http://33school.org.ua/nvddnz/352-2014-01-15-07-28-25> (дата звернення: 03.07.2018).
4. Боряк О. В. Результати впровадження цілісної системи формування та корекції мовленнєвої діяльності розумово відсталих дітей молодшого шкільного віку. Інноваційна педагогіка: науковий журнал, 2018. Випуск 7, Том 1. С. 130–134.

5. Боряк О. В. Специфіка формування семіотичної підсистеми мови при дизонтогенезі розвитку (розумовій відсталості). Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). 2015. Вип. V. В 2-х т., том I. С. 36–47.
6. Буслаева Е. Н., Павлова Т. П. Особенности развития фонематического восприятия у детей с нарушением интеллекта. I Международная научно-практическая конференция «Современные инновации: фундаментальные и прикладные исследования». 2015. № 1 (1). URL: http://www.elibrary_24926671_44491250.pdf (дата звернення: 18.08.2018).
7. Гаврилова Н. С. Класифікація порушень артикуляційної моторики. Актуальні питання корекційної освіти. 2016. Випуск № 7. URL: <http://aqce.com.ua/download/publications/44/41.pdf> (дата звернення: 07.08.2018).
8. Голуб Н. М. Використання наочності в логокорекційній роботі з молодшими школярами із ЗНМ та порушеннями писемного мовлення. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови. 2015. Вип. 10. С. 32–39.
9. Гриншпун Б. М. О принципах логопедической работы на начальных этапах формирования речи у моторных алаликов. URL: <https://nsportal.ru/shkola/korreksionnayapedagogika/library/2018/09/17/grinshpun-b-m-o-printsipah-logopedicheskoy> (дата звернення: 12.10.2015)
10. Данілавичюте Е. Методика подолання фонемографічних відхилень у молодших школярів з ДЦП. Теорія та практика сучасної логопедії. 2014. Вип. 1. 168 с
11. Берегова М. І., Савінова Н. В. Деонтологічна компетентність корекційного педагога в умовах інклюзивного навчання. Молодий вчений. Херсон, 2015. № 2 (17). С. 99-101.
12. Берегова М. І., Савінова Н. В. Культура мовлення як складова деонтологічної культури корекційного педагога у системі інклюзивної освіти. Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). Збірник наукових праць / за ред. В.М. Синьова, О.В. Гаврилова. Вип. V. В 2-х т., том I. Камінець-Подільський : ПП Медобори-2006, 2015. С. 292-302.
13. Берегова М. І., Савінова Н. В. Підготовка корекційного педагога до роботи в інклюзивному середовищі: інваріантна складова. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови: зб. наук. праць за ред. В.В. Засенка, А.А. Колупаєвої. К.: ТОВ «Наша друкарня», 2017. Вип. 13. С. 216-225.
14. Берегова М. І., Савінова Н. В., Серета І. В. Innovation and content characteristics of the training of future specialists of special education. European Humanities Studies: State and Society / EUROPEJSKIE STUDIA HUMANISTYCZNE: Panstwo I Spoleczenstwo. Issue 4 (I), 2018. (Poland-Ukraine). P. 54-67.
15. Савінова Н. В. Інноватика в логопедії. Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, III(36), Issue: 74, 2015. С.51-55.
16. Савінова Н. В. Проблеми підготовки майбутніх корекційних педагогів до роботи в умовах інклюзивного навчального закладу. Актуальні проблеми корекційної освіти. 2016. URL: <http://aqce.com.ua/download/publications/96/69.pdf/>. Дата звернення: 18.06.2018.
17. Савінова Н.В. Змістова характеристика рівнів сформованості інформаційно-технологічної компетенції вчителів-логопедів. URL: https://revolution.allbest.ru/pedagogics/00890639_0.html (дата звернення: 19.05.2018).

Допоміжна

1. Логопедія: підручник. – [Шеремет М. К., Тарасун В. В., Конопляста С. Ю. та ін.]; за ред. М. К. Шеремет. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 376 с.
2. Логопедия: методические традиции и новаторство: Учебно-метод. пособ. для студ. отделения логопедии пед. высш. учеб. заведений / Под ред. С. Н. Шаховской, Т. В. Волосовец. – М. – Воронеж : Моск. психолого-соц. ин-т : МОДЭК, 2003. – 336 с.
3. Основы логопедии с практикумом по звукопроизношению: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений [Текст] / М. Ф. Фомичева, Т. В. Волосовец, Е. Н. Кутепова и др.; Под ред. Т. В. Волосовец. – М. : Издательский центр «Академия», 2002. – 217 с.
4. Хрестоматія з логопедії: Навчальний посібник [Текст] / М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. – К.: КНТ, 2006. – 360 с.
5. Волосовец Т. В. Преодоление общего недоразвития речи у дошкольников [Текст] / Т. В. Волосовец. – М. : Сфера, 2008. – 224 с.

6. Воробьева В. К. Методика развития связной речи у детей с системным недоразвитием речи [Текст] / В. К. Воробьева. – М.: АСТ: Астрель: Транзит книга, 2006. – 158 с.
7. Глухов В. П. Формирование связной речи детей дошкольного возраста с общим речевым недоразвитием. Изд. 2-е [Текст] / В. П. Глухов. – М. : АРКТИ, 2004. – 168 с.
8. Тарасун В. В. Логодидактика: навч. посіб. для вищ. навч. закл. [Текст] / В.В.Тарасун. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова, 2004. – 348 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточний та підсумковий контроль, тестування

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогіки та психології
Кафедра спеціальної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Кузнецова О. А.

28 серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЛОГОПЕДИЧНИЙ ПРАКТИКУМ

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 016 Спеціальна освіта

016.01 Логопедія

Освітньо-професійна програма Логопедія. Спеціальна психологія

2020-2021 навчальний рік

Розробник: Савінова Наталія Володимирівна, завідувач кафедри спеціальної освіти, доктор педагогічних наук, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри спеціальної освіти
Протокол № 1 від «26» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри спеціальної освіти

 Савінова Н. В.

Програму погоджено з гарантом ОП (Логопедія. Спеціальна психологія)

Анотація. Програма включає зміст, структуру і компоненти професійної діяльності логопеда, професіограму вчителя-логопеда, зміст, етапи та рівні становлення професійної компетентності викладача з логопедії. Під час вивчення дисципліни студенти удосконалюють знання у галузі теорії та практики логопедичної науки, уявлень про логопедію як навчальну дисципліну; сформують знання про критерії вибору основних технологій викладання логопедії в освітніх закладах I-II та III-IV рівнів акредитації; сформують готовність до застосування у практиці викладання логопедії у ЗВО ефективних методів педагогічного впливу на студентів.

Ключові слова: компетентнісний підхід, загальні і фахові компетентності, вчитель-логопед, інклюзивна освіта, діти з порушеннями психофізичного розвитку

Abstract. The program includes the content, structure and components of the professional activity of a speech therapist, the professional profile of a teacher-speech therapist, the content, stages and levels of professional competence of a teacher of speech therapy. While studying the discipline, students will improve their knowledge in the field of theory and practice of speech therapy, ideas about speech therapy as a discipline; they will form knowledge about the criteria for choosing the main technologies of teaching speech therapy in educational institutions of I-II and III-IV levels of accreditation; they will form readiness to apply effective methods of pedagogical influence on students in the practice of teaching speech therapy in higher education institutions.

Keywords: competence approach, general and professional competence, teacher-speech therapist, inclusive education, children with psychophysical development disorders.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – написання наукової статті на студентську науково-практичну конференцію.	Спеціальність: 016 Спеціальна освіта	Семестр	
Загальна кількість годин – 150		1-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 9 аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 6	Ступінь: магістра	Лекції	
		Практичні, семінарські	
http://moodle.mdu.edu.ua/my/	Ступінь: магістра	24 год	
		Лабораторні	
		20 год	
		Самостійна робота	
		106 год	
		Вид контролю: екзамен	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 44 год. – аудиторні заняття, 106 год. – самостійна робота (29%/71%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – написання наукової статті на студентську науково-практичну конференцію.	Спеціальність: 016 Спеціальна освіта	Семестр	
Загальна кількість годин – 150		1-й	2-й
http://moodle.mdu.edu.ua/my/	Ступінь: магістра	Лекції	
		Практичні, семінарські	
		8 год	
		Лабораторні	
		6 год	
		Самостійна робота	
		136 год	
		Вид контролю: екзамен	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 14 год. – аудиторні заняття, 136 год. – самостійна робота (9%/91%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета полягає у засвоєнні методології та методів спеціального підходу до педагогічних фактів і явищ, оволодіння фактичним матеріалом, донесення відомостей про своєрідність розвитку мовлення у дітей, про специфіку їх навчання та виховання, формування вміння характеризувати основні напрямки корекційної роботи з означеною категорією дітей.

Завдання курсу:

- удосконалювати знання магістрантів у галузі теорії та практики логопедичної науки, уявлень про логопедію як навчальну дисципліну;
- сформувані знання про критерії вибору основних технологій викладання логопедії в освітніх закладах I-II та III-IV рівнів акредитації;
- забезпечити готовність до застосування у практиці викладання логопедії у ЗВО ефективних методів педагогічного впливу на студентів.

Передумови для вивчення дисципліни: знання, уміння та навички з наступних дисциплін: корекційна педагогіка з основами спеціальної дидактики, спеціальна психологія та психодіагностика, логопсихологія, методи відбору дітей з особливими освітніми потребами у спеціальні освітні заклади.

Навчальна дисципліна складається з 5-ти кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати отримані знання в галузі спеціальної та інклюзивної освіти при вирішенні навчально-виховних та науково-методичних завдань з врахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей учнів, соціально-психологічних особливостей учнівських груп та конкретних психолого-педагогічних ситуацій.

ПРН 2. Організовувати і проводити психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку;

ПРН 3. Вирішувати питання, пов'язані з комплектуванням та організацією діяльності спеціальних навчально-виховних закладів, здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, інтелекту, зору, слуху, опорно-рухових функцій і проводити з ними корекційно-педагогічну роботу на основі диференційованого та індивідуального підходу.

ПРН 6. Організовувати колектив дітей з порушеннями психофізичного розвитку та інтегрованого колективу; здійснювати педагогічний супровід дітей з особливостями психофізичного розвитку в ролі асистента вчителя інклюзивного класу.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Особистісні:

ЗК-1.7. Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє ефективності корекційно-реабілітаційного процесу, розвитку й саморозвитку особи порушеннями психофізичного розвитку, творчому підході до корекційно-реабілітаційного навчально-виховного процесу в спеціальних і загальноосвітніх закладах. Здатність оцінювати результати корекційно-педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності корекційного процесу в закладах Міністерства освіти і науки, Міністерства охорони здоров'я і Міністерства праці та соціальної політики; здатність до корекційно-педагогічної і навчально-реабілітаційної рефлексії

ЗК-3.1. Комунікативна компетентність. Здатність спілкуватися державною мовою та володіння необхідним лексичним мінімумом іноземних мов в межах потреби своєї професійної діяльності. Знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації різними мовами; вміння постійно збагачувати власне мовлення, налагоджувати

професійну і педагогічну комунікацію, застосовувати інформаційно-комунікативні технології.

ЗК-3.2. Дослідницько-практично-педагогічна компетентність. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Знання основних методів наукового пошуку; вміння узагальнювати отримані результати, обробляти та аналізувати інформації з різних джерел, оформлювати і презентувати результати наукової діяльності відповідно вимог в процесі корекційно-педагогічної діяльності.

ЗК-3.4. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій, невербальних засобів комунікації з урахуванням психофізичного порушення дитини для розв'язання корекційних і комунікативно-мовленнєвих задач у професійній діяльності фахівця-дефектолога, вихователя, асистента вчителя й у повсякденному житті.

II. Фахові:

ФК.-1 Теоретико-методологічна. Здатність до застосування знань провідних гуманістичних теорій, концепцій, вчень щодо виховання і навчання осіб з обмеженими психофізичними можливостями; здатність відстоювати власні корекційно-педагогічні, навчально-реабілітаційні переконання, дотримуватись їх у житті та професійній діяльності).

ФК.-3 Комунікативно-педагогічна. Здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації; вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації у професійних цілях, продумано й виважено будувати процес корекційно-педагогічного спілкування; здатність налагоджувати продуктивну професійно-корекційну і навчально-реабілітаційну взаємодію, суб'єкт-суб'єктну комунікацію.

ФК.-4 Проектувальна. Здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійно-корекційної діяльності; вміння здійснювати поточне планування, визначати умови його практичної реалізації, вміння планувати, організовувати і результативно здійснювати корекційно-педагогічний процес у загальноосвітніх та спеціальних закладах освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного та шкільного віку.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1: Недоліки формування словника у дітей.

Тема 2: Етапи формування мовлення при його недорозвитку.

Тема 3: Особливості мовленнєвої корекції діте з ТПМ

Тема 4: Особливості психофізичної корекції діте з ТПМ.

Тема 5: Особливості формування зв'язного мовлення у дошкільників з ТПМ

Тема 6: Форми корекційного логопедичного впливу для дітей з ТПМ

Тема 7: Особливості та різновиди методик проведення логокорекційних занять.

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Формування лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ.

Тема 1: Недоліки формування словника у дітей.

Тема 2: Етапи формування мовлення при його недорозвитку.

Кредит 2. Корекція лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ.

Тема 3: Особливості мовленнєвої корекції дітей з ТПМ

Тема 4: Особливості психофізичної корекції дітей з ТПМ.

Кредит 3. Розвиток зв'язного мовлення та виховання у дітей мовленнєвої активності.

Тема 5: Особливості формування зв'язного мовлення у дошкільників з ТПМ

Кредит 4. Форми логопедичного впливу.

Тема 6: Форми корекційного логопедичного впливу для дітей з ТПМ

Кредит 5. Методика проведення логокорекційних занять.

Тема 7: Особливості та різновиди методик проведення логокорекційних занять.

3. Структура навчальної дисципліни Денна форма навчання

Назва кредитів і тем	Кількість годин					
	У тому числі					
	Усьо- го	Л	П	Лаб.	Інд.	С.р.
1	2	3	4	5	6	7
<i>Кредит 1. Формування лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ</i>						
Тема 1: Недоліки формування словника у дітей	14		4	2		8
Тема 2: Етапи формування мовлення при його недорозвитку.	16		2	2		12
Усього	30		6	4		20
<i>Кредит 2. Корекція лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ</i>						
Тема 3: Особливості мовленнєвої корекції діте з ТПМ	14		4	2		8
Тема 4: Особливості психофізичної корекції діте з ТПМ.	16		2	4		10
Усього	30		6	6		18
<i>Кредит 3. . Розвиток зв'язного мовлення та виховання у дітей мовленнєвої активності .</i>						
Тема 5: Особливості формування зв'язного мовлення у дошкільників з ТПМ.	30		4	2		26
Усього	30		4	2		26
<i>Кредит 4. Форми логопедичного впливу. Методика проведення логокорекційних занять</i>						

Тема 6: Форми корекційного логопедичного впливу для дітей з ТПМ	30		2	4		24
Усього	30		2	4		24
<i>Кредит 5. Методика проведення логокорекційних занять.</i>						
Тема 7: Особливості та різновиди методик проведення логокорекційних занять.	30		4	4		22
Усього	30		4	4		22

Заочна форма навчання

Назва кредитів і тем	Кількість годин					
	У тому числі					
	Усьо-го	Л	П	Лаб.	Інд.	С.р.
1	2	3	4	5	6	7
<i>Кредит 1. Формування лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ.</i>						
Тема 1: Недоліки формування словника у дітей	18		2			16
Тема 2: Етапи формування мовлення при його недорозвитку.	12			2		10
Усього	30		2	2		26
<i>Кредит 2. Корекція лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ</i>						
Тема 3: Особливості мовленнєвої корекції діте з ТПМ	14		2			12
Тема 4: Особливості психофізичної корекції діте з ТПМ.	16		2			14
Усього	30		4	0		28
<i>Кредит 3. . Розвиток зв'язного мовлення та виховання у дітей мовленнєвої активності .</i>						
Тема 5: Особливості формування зв'язного мовлення у дошкільників з ТПМ.	30			2		28
Усього	30		0	2		28
<i>Кредит 4. Форми логопедичного впливу. Методика проведення логокорекційних занять</i>						
Тема 6: Форми корекційного логопедичного впливу для дітей з ТПМ	30			2		28
Усього	30		0	2		28
<i>Кредит 5. Методика проведення логокорекційних занять.</i>						
Тема 7: Особливості та різновиди методик проведення логокорекційних занять.	30		2			28
Усього	30		2	0		28

4. Теми лекційних занять

Денна/заочна форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачено НП-	

5. Теми практичних занять

Денна форма навчання

№ п/п	Назва кредитів і тем	Кількість годин
<i>Кредит 1. Формування лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ.</i>		

1	Тема 1: Недоліки формування словника у дітей	4
2	Тема 2: Етапи формування мовлення при його недорозвитку.	2
	Усього	6
<i>Кредит 2. Корекція лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ</i>		
3	Тема 3: Особливості мовленнєвої корекції діте з ТПМ	4
4	Тема 4: Особливості психофізичної корекції діте з ТПМ.	2
	Усього	6
<i>Кредит 3. . Розвиток зв'язного мовлення та виховання у дітей мовленнєвої активності .</i>		
5	Тема 5: Особливості формування зв'язного мовлення у дошкільників з ТПМ.	4
	Усього	4
<i>Кредит 4. Форми логопедичного впливу. Методика проведення логокорекційних занять</i>		
6	Тема 6: Форми корекційного логопедичного впливу для дітей з ТПМ	2
	Усього	2
<i>Кредит 5. Методика проведення логокорекційних занять.</i>		
7	Тема 7: Особливості та різновиди методик проведення логокорекційних занять.	4
	Усього	4

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва кредитів і тем	Кількість годин
<i>Кредит 1. Формування лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ.</i>		
1	Тема 1: Недоліки формування словника у дітей	2
2	Тема 2: Етапи формування мовлення при його недорозвитку.	
	Усього	2
<i>Кредит 2. Корекція лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ</i>		
3	Тема 3: Особливості мовленнєвої корекції діте з ТПМ	2
4	Тема 4: Особливості психофізичної корекції діте з ТПМ.	2
	Усього	4
<i>Кредит 3. . Розвиток зв'язного мовлення та виховання у дітей мовленнєвої активності .</i>		
5	Тема 5: Особливості формування зв'язного мовлення у дошкільників з ТПМ.	
	Усього	0
<i>Кредит 4. Форми логопедичного впливу. Методика проведення логокорекційних занять</i>		
6	Тема 6: Форми корекційного логопедичного впливу для дітей з ТПМ	
	Усього	0
<i>Кредит 5. Методика проведення логокорекційних занять.</i>		
7	Тема 7: Особливості та різновиди методик проведення логокорекційних занять.	2
	Усього	2

6. Теми лабораторних занять

Денна форма навчання

№ п/п	Назва кредитів і тем	Кількість годин
<i>Кредит 1. Формування лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ.</i>		
1	Тема 1: Недоліки формування словника у дітей	2
2	Тема 2: Етапи формування мовлення при його недорозвитку.	2
	Усього	4
<i>Кредит 2. Корекція лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ</i>		
3	Тема 3: Особливості мовленнєвої корекції діте з ТПМ	2
4	Тема 4: Особливості психофізичної корекції діте з ТПМ.	4

	Усього	6
<i>Кредит 3. . Розвиток зв'язного мовлення та виховання у дітей мовленнєвої активності .</i>		
5	Тема 5: Особливості формування зв'язного мовлення у дошкільників з ТПМ.	2
	Усього	2
<i>Кредит 4. Форми логопедичного впливу. Методика проведення логокорекційних занять</i>		
6	Тема 6: Форми корекційного логопедичного впливу для дітей з ТПМ	4
	Усього	4
<i>Кредит 5. Методика проведення логокорекційних занять.</i>		
7	Тема 7: Особливості та різновиди методик проведення логокорекційних занять.	4
	Усього	4

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва кредитів і тем	Кількість годин
<i>Кредит 1. Формування лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ.</i>		
1	Тема 1: Недоліки формування словника у дітей	
2	Тема 2: Етапи формування мовлення при його недорозвитку.	2
	Усього	2
<i>Кредит 2. Корекція лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ</i>		
3	Тема 3: Особливості мовленнєвої корекції діте з ТПМ	
4	Тема 4: Особливості психофізичної корекції діте з ТПМ.	
	Усього	0
<i>Кредит 3. . Розвиток зв'язного мовлення та виховання у дітей мовленнєвої активності .</i>		
5	Тема 5: Особливості формування зв'язного мовлення у дошкільників з ТПМ.	2
	Усього	2
<i>Кредит 4. Форми логопедичного впливу. Методика проведення логокорекційних занять</i>		
6	Тема 6: Форми корекційного логопедичного впливу для дітей з ТПМ	2
	Усього	2
<i>Кредит 5. Методика проведення логокорекційних занять.</i>		
7	Тема 7: Особливості та різновиди методик проведення логокорекційних занять.	
	Усього	0

7. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ п/п	Назва кредитів і тем	Кількість годин
<i>Кредит 1. Формування лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ.</i>		
1	Тема 1: Недоліки формування словника у дітей	8
2	Тема 2: Етапи формування мовлення при його недорозвитку.	12
	Усього	20
<i>Кредит 2. Корекція лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ</i>		
3	Тема 3: Особливості мовленнєвої корекції діте з ТПМ	8
4	Тема 4: Особливості психофізичної корекції діте з ТПМ.	10
	Усього	18
<i>Кредит 3. . Розвиток зв'язного мовлення та виховання у дітей мовленнєвої активності .</i>		
5	Тема 5: Особливості формування зв'язного мовлення у дошкільників з ТПМ.	26
	Усього	26

<i>Кредит 4. Форми логопедичного впливу. Методика проведення логокорекційних занять</i>		
6	Тема 6: Форми корекційного логопедичного впливу для дітей з ТПМ	24
	Усього	24
<i>Кредит 5. Методика проведення логокорекційних занять.</i>		
7	Тема 7: Особливості та різновиди методик проведення логокорекційних занять.	22
	Усього	22

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва кредитів і тем	Кількість годин
<i>Кредит 1. Формування лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ.</i>		
1	Тема 1: Недоліки формування словника у дітей	16
2	Тема 2: Етапи формування мовлення при його недорозвитку.	10
	Усього	26
<i>Кредит 2. Корекція лексико-граматичної сторони мовлення у дітей із ТПМ</i>		
3	Тема 3: Особливості мовленнєвої корекції діте з ТПМ	12
4	Тема 4: Особливості психофізичної корекції діте з ТПМ.	14
	Усього	28
<i>Кредит 3. . Розвиток зв'язного мовлення та виховання у дітей мовленнєвої активності .</i>		
5	Тема 5: Особливості формування зв'язного мовлення у дошкільників з ТПМ.	28
	Усього	28
<i>Кредит 4. Форми логопедичного впливу. Методика проведення логокорекційних занять</i>		
6	Тема 6: Форми корекційного логопедичного впливу для дітей з ТПМ	28
	Усього	28
<i>Кредит 5. Методика проведення логокорекційних занять.</i>		
7	Тема 7: Особливості та різновиди методик проведення логокорекційних занять.	28
	Усього	28

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.

Написання наукової статті на студентську науково-практичну конференцію, пошук літературних джерел та оформлення і систематизація бібліографічних посилань, складання бібліографії.

Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів написанню наукової статті на студентську науково-практичну конференцію, здійснювати пошук літературних джерел та оформлювати і систематизувати бібліографічні посилання, скласти бібліографії

9.Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно, коли студент вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури. Аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Студенту виставляється дуже добре, коли студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати на достатньому рівні.

Студенту виставляється добре, коли студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, але не має достатніх знань та вмінь для формування висновків, припускає несуттєві неточності.

Студенту виставляється достатньо, коли студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання у стандартних ситуаціях.

Студенту виставляється мінімально задовільно, коли студент володіє навчальним матеріалом поверхово та фрагментарно.

Необхідно і варто висловлювати власну думку (якщо вона має вагомні аргументи), але не слід зловживати займенником „я” настільки, щоб це кидалося у вічі;

Використання безособових форм і пасивних конструкцій (встановлено, доведено, Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 250 до 500 балів (за 5 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 5 крд.

Поточне оцінювання і самостійна робота							КР	Накопичувальна бали/ Сума*
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
70	70	80	60	70	73	77	100	500/100*

* Примітка Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

- 1) наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація, ТЗН);
 - 2) словесні (розповідь, опис, пояснення, доповнення, бесіда, диспут, дискусія, лекція)
 - 3) практичні (вправи, практичні роботи, робота з книгою).
- Самостійні роботи, виконання тестових завдань, контрольні роботи, залік (попередній, поточний, періодичний, тематичний, підсумковий)

12. Рекомендована література

Базова

1. Логопедія. Підручник / За ред. М.Н. Шеремет. – К.: «Слово», 2015. – 672 с

2. Алієва І. А. Профілактика та корекція фонетико-фонематичного недорозвинення мовлення в учнів допоміжної школи. Таврійський вісник освіти. 2015. № 3 (51). С. 137–145. URL: file:///C:/Users/ОКСАНА/Downloads/Tvo_2015_3_26.pdf (дата звернення: 10.08.2018).
3. Аналіз стану роботи з мовленнєвого виховання дошкільників. Інтерактивні технології розвитку мовлення. Комунальний заклад Навчально-виховне об'єднання № 33 «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів, дошкільний навчальний заклад Кіровоградської міської ради Кіровоградської області: веб-сайт. URL: <http://33school.org.ua/nvddnz/352-2014-01-15-07-28-25> (дата звернення: 03.07.2018).
4. Боряк О. В. Результати впровадження цілісної системи формування та корекції мовленнєвої діяльності розумово відсталих дітей молодшого шкільного віку. Інноваційна педагогіка: науковий журнал, 2018. Випуск 7, Том 1. С. 130–134.
5. Боряк О. В. Специфіка формування семіотичної підсистеми мови при дизонтогенезі розвитку (розумовій відсталості). Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). 2015. Вип. V. В 2-х т., том I. С. 36–47.
6. Буслаєва Е. Н., Павлова Т. П. Особенности развития фонематического восприятия у детей с нарушением интеллекта. I Международная научно-практическая конференция «Современные инновации: фундаментальные и прикладные исследования». 2015. № 1 (1). URL: http://www.elibrary_24926671_44491250.pdf (дата звернення: 18.08.2018).
7. Гаврилова Н. С. Класифікація порушень артикуляційної моторики. Актуальні питання корекційної освіти. 2016. Випуск № 7. URL: <http://aqce.com.ua/download/publications/44/41.pdf> (дата звернення: 07.08.2018).
8. Голуб Н. М. Використання наочності в логокорекційній роботі з молодшими школярами із ЗНМ та порушеннями писемного мовлення. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови. 2015. Вип. 10. С. 32–39.
9. Гриншпун Б. М. О принципах логопедической работы на начальных этапах формирования речи у моторных алаликов. URL: <https://nsportal.ru/shkola/korreksionnayapedagogika/library/2018/09/17/grinshpun-b-m-o-printsipah-logopedicheskoy> (дата звернення: 12.10.2015)
10. Данілавічюте Е. Методика подолання фонемографічних відхилень у молодших школярів з ДЦП. Теорія та практика сучасної логопедії. 2014. Вип. 1. 168 с
11. Берегова М. І., Савінова Н. В. Деонтологічна компетентність корекційного педагога в умовах інклюзивного навчання. Молодий вчений. Херсон, 2015. № 2 (17). С. 99-101.
12. Берегова М. І., Савінова Н. В. Культура мовлення як складова деонтологічної культури корекційного педагога у системі інклюзивної освіти. Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). Збірник наукових праць / за ред. В.М. Синьова, О.В. Гаврилова. Вип. V. В 2-х т., том 1. Кам'янець-Подільський : ПП Медобори-2006, 2015. С. 292-302.
13. Берегова М. І., Савінова Н. В. Підготовка корекційного педагога до роботи в інклюзивному середовищі: інваріантна складова. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови: зб. наук. праць за ред. В.В. Засенка, А.А. Колупасвої. К.: ТОВ «Наша друкарня», 2017. Вип. 13. С. 216-225.
14. Берегова М. І., Савінова Н. В., Серєда І. В. Innovation and content characteristics of the training of future specialists of special education. European Humanities Studies: State and Society / EUROPEJSKIE STUDIA HUMANISTYCZNE: Panstwo I Spoleczenstwo. Issue 4 (I), 2018. (Poland-Ukraine). P. 54-67.
15. Савінова Н. В. Інноватика в логопедії. Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, III(36), Issue: 74, 2015. С.51-55.
16. Савінова Н. В. Проблеми підготовки майбутніх корекційних педагогів до роботи в умовах інклюзивного навчального закладу. Актуальні проблеми корекційної освіти. 2016. URL: <http://aqce.com.ua/download/publications/96/69.pdf/>. Дата звернення: 18.06.2018.
17. Савінова Н.В. Змістова характеристика рівнів сформованості інформаційно-технологічної компетенції вчителів-логопедів. URL: https://revolution.allbest.ru/pedagogics/00890639_0.html (дата звернення: 19.05.2018).

9. Логопедія: підручник. – [Шеремет М. К., Тарасун В. В., Конопляста С. Ю. та ін.]; за ред. М. К. Шеремет. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 376 с.
10. Логопедия: методические традиции и новаторство: Учебно-метод. пособ. для студ. отделения логопедии пед. высш. учеб. заведений / Под ред. С. Н. Шаховской, Т. В. Волосовец. – М. – Воронеж : Моск. психолого-соц. ин-т : МОДЭК, 2003. – 336 с.
11. Основы логопедии с практикумом по звукопроизношению: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений [Текст] / М. Ф. Фомичева, Т. В. Волосовец, Е. Н. Кутепова и др.; Под ред. Т. В. Волосовец. – М. : Издательский центр «Академия», 2002. – 217 с.
12. Хрестоматія з логопедії: Навчальний посібник [Текст] / М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. – К.: КНТ, 2006. – 360 с.
13. Волосовец Т. В. Преодоление общего недоразвития речи у дошкольников [Текст] / Т. В. Волосовец. – М. : Сфера, 2008. – 224 с.
14. Воробьева В. К. Методика развития связной речи у детей с системным недоразвитием речи [Текст] / В. К. Воробьева. – М.: АСТ: Астрель: Транзит книга, 2006. – 158 с.
15. Глухов В. П. Формирование связной речи детей дошкольного возраста с общим речевым недоразвитием. Изд. 2-е [Текст] / В. П. Глухов. – М. : АРКТИ, 2004. – 168 с.
16. Тарасун В. В. Логодидактика: навч. посіб. для вищ. навч. закл. [Текст] / В.В.Тарасун. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова, 2004. – 348 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://moodle.mnu.mk.ua/course/category.php?id=125>
2. <http://elibrary.ru>
3. <http://www.nlr.ru/e-res/>
4. <http://unesco.edusite.ru/>
5. <http://www.jourclub.ru/>
6. <http://library.mk.ua> info@library.mk.ua
7. <http://e-catalog.mk.ua/>